

ČOPOVA DIPLOMA IN PRIZNANJA 2012

Zveza bibliotekarskih društev Slovenije (ZBDS) po 2. členu *Pravilnika o podeljevanju Čopovih diplom in Čopovih priznanj* podeljuje Čopove diplome in Čopova priznanja, najvišje državne nagrade za izjemne uspehe na področju knjižničarstva:

Čopova diploma se podeli za izredno pomembno življenjsko delo na področju knjižničarstva, ki je širšega pomena in prispeva k ugledu in napredku knjižničarske stroke. **Čopovo priznanje** se podeli za enkratne dosežke, ki so plod izvernih strokovnih pristopov ali za posebne zasluge pri popularizaciji knjižničarstva, krepitvi ugleda knjižničarjev, knjižnic in knjižničarske stroke v javnosti ter za zasluge pri razvoju knjižnične dejavnosti.

Prejemnica Čopove diplome za leto 2012 je Zlatka Rabzelj.

Predlagatelj: Društvo bibliotekarjev Ljubljana

Kratek življenjepis: Svojo knjižničarsko pot je začela takoj po diplomi leta 1979 v Knjižnici Jožeta Mazovca v Ljubljani. Leta 1993 se je zaposlila na Ministrstvu za obrambo kot vodja knjižnice v takratnem izobraževalnem centru. Med 1988 in 1991 je bila članica uredniškega odbora revije Knjižnica. V letih 2006 in 2007 je predsedovala Sekciji za specialne knjižnice. Sodelovala je pri organizaciji posvetovanj Zveze bibliotekarskih društev Slovenije. Pred upokojitvijo je s strani slovenske vojske prejela dve najvišji priznanji za svoje strokovno knjižničarsko delo.

Utemeljitev:

Zlatka Rabzelj je v svojem 32-letnem bibliotekarskem delu pokazala izjemne dosežke, najprej na začetku svoje kariere v splošni knjižnici, še posebej pa s profesionalnim delom pri postavitvi prve specialne vojaške knjižnice v samostojni Sloveniji. Izjemen je njen prispevek pri afirmaciji specialne knjižnice v vojaškem območju, rezultat njenega vodenja je tudi organiziranost knjižnice kot samostojne organizacijske enote znotraj Ministrstva za obrambo.

V obdobju zaposlitve v Knjižnici Jožeta Mazovca v Ljubljani je proučila možnosti uporabe igralnega gradiva kot knjižničnega gradiva v splošnih knjižnicah, proučevala potrebe marketinga knjižničnih storitev, posvetila se je uvajanju računalniške podpore v posamezne knjižnične postopke.

V 19-letnem obdobju na obrambnem ministrstvu je uspela razviti specialno vladno knjižnico, vzpostavila knjižnično-informacijski sistem z osrednjo knjižnico, centralizirala celotno nabavo in strokovno obdelavo knjižničnega gradiva v Cobissu, uvedla izobraževanje in usposabljanje štu-

dentov vojaških šol pri različnih predmetih, informacijsko opismenjevanje pa je po njeni zaslugi del programov vojaškega izobraževanja in usposabljanja. Skrbela je za promocijo knjižnične dejavnosti z rednimi predstavitvami, objavami novosti in objavami strokovnih člankov.

Nagrajenka je razvila Digitalno knjižnico MORS, ki je osnova in pogoj za e-izobraževanje študentov vojaških šol in usposabljanje profesionalne vojske, ki se lahko na ta način izobražuje tudi na misijah v tujini.

Prizadevala si je za strokovni in vojaško profesionalni nivo pri sebi in pri sodelavcih ter vse zaposlene vzpodbujala k pisanju strokovnih člankov ter s tem spodbujala njihovo strokovno rast in afirmacijo v strokovnem okolju. V zadnjih desetih letih je bila mentorica številnim študentom bibliotekarske in informacijske znanosti ter študentom obramboslovja v okviru obvezne študijske prakse.

Reprezentativne bibliografske enote:

Rabzelj, Z. (1996). O članku. *Vojstvo*, (1), 5-18.

Rabzelj, Z. (1985). *Avtomatizacija v knjižnicah*. Ljubljana: samozal.

Rabzelj, Z. (2004). Možnosti razvoja knjižnice Ministrstva za obrambo ob prehodu Slovenske vojske v NATO. V A. Rožič-Hristovski (Ur.), *Vloga specialnih in visokošolskih knjižnic v procesu evropske integracije: zbornik referatov* (str. 127-137). Ljubljana: Zveza bibliotekarskih društev Slovenije.

Prejemniki Čopovega priznanja za leto 2012 so Vojko Konrad Zadavec, Mojca Gomboc in Janja Turk.

Vojko Konrad Zadavec

Predlagatelj: Mestna knjižnica Ljubljana ob podpori Društva Bralna značka Slovenije, Združenja splošnih knjižnic in Sekcije za mladinsko knjižničarstvo ZBDS.

Kratek življenjepisa: Vojko Konrad Zadavec se je leta 1982 zaposlil v Pionirski knjižnici, ki jo je v letih 1991 in 1992 tudi vodil. Aktivno je sodeloval pri ustanovitvi Slovenske sekcije IBBY (Mednarodna zveza za mladinsko književnost), pri ustanovitvi in urejanju revije Šolska knjižnica ter pri sprejetju in izvedbi Mednarodnega knjižnega kviza. Od leta 1982 je član Društva bibliotekarjev Ljubljana.

Utemeljitev:

Z delavnostjo, inovativnostjo ter s strokovnim svetovanjem in sodelovanjem je Vojko Konrad Zadavec s svojim 30-letnim angažiranjem v mladinskem knjižničarstvu v najširšem pomenu prispeval neprecenljiv delež stroki, strokovnim kolegom ter mladim bralcem. Za nagrajenčevo

strokovno in praktično delo je značilna njegova misel stalnica, da je knjižnica že sama po sebi knjiga, ki vsebuje največ svobodomiselnosti, demokratičnosti in univerzalnosti.

Vojko Konrad Zadavec je avtor izvirnih projektov *Planetarij sporočil*, *Mala knjižnica*, *Pikino drevo* in *Kosovirjeva žlica*. Poleg izvajanja številnih dejavnosti za otroke (igralna ura s knjigo, razstave, moja najljubša knjiga) je bil nagrajenec aktiven tudi na strokovnem področju (geselski in naslovni katalog, postavitve gradiva za otroke, promocija branja). V času vodenja Pionirske knjižnice je ponovno uvedel pred tem ukinjene »Strokovne srede«, s sodelavci pa se je intenzivneje angažiral za formalno uveljavitev Pionirske knjižnice kot osrednjega centra za mladinsko književnost in knjižničarstvo. Po ustanovitvi Mestne knjižnice Ljubljana je aktivno sodeloval pri projektu nove postavitve mladinskega leposlovja po bralnih perspektivah.

Njegov projekt *Planetarij sporočil* iz leta 1991, za katerega je zasnoval Malo knjižnico, spletno bazo podatkov za mladinske knjige, danes služi izdelavi Priročnika za branje kakovostnih mladinskih knjig in tudi drugim poizvedbam in analizam na področju mladinske književnosti, hkrati pa z bazo podatkov podpira spletno aplikacijo *Moja najljubša knjiga*, s katero mladi bralci iz Slovenije in zamejstva vsako leto izbirajo svojo najljubšo knjigo.

Nagrajenec aktivno sodeluje v uredništvu Priročnika za branje kakovostnih mladinskih knjig in je soorganizator mesečnih strokovnih srečanj »Strokovne srede« ter vsakoletnega simpozija ob praznovanju 2. aprila – mednarodnega dneva knjig za otroke, na katerem sodeluje tudi s svojimi prispevki. Poleg tega je avtor številnih strokovnih člankov in prispevkov v strokovnih revijah in knjigah s področja mladinske književnosti, soavtor poučnega animiranega filma za otroke ter didaktične igre. Pri mnogih delih se kot sekundarni avtor pojavlja v vlogi urednika, sourednika ter člana strokovnega odbora.

Reprezentativne bibliografske enote:

Zadavec, V. (1990). Znanе in manj znane poti Pionirske knjižnice. *Knjižnica*, 34 (4), 21-27.

Zadavec, V. (1991). *Planetarij sporočil*. *Šolska knjižnica*, 1 (1), 5-7.

Zadavec, V. (1992). Strokovna mesečna srečanja v Pionirski knjižnici v Ljubljani. *Didakta*, (5), 33-34.

Lavrenčič, D., Pogačar, T. in Zadavec, V. (1996). Otroci do konca osnovne šole - uporabniki knjižnice. *Knjižnica*, 40 (3/4), 149-152.

Ločniškar-Fidler, M., Tomšič, N., Lavrenčič Vrabec, D. in Zadavec, V. (2006). Postavitve in oprema monografskih publikacij v mladinskih oddelkih splošnih knjižnic. *Knjižnica*, 50 (3), 105-125.

Mojca Gomboc

Predlagatelj: Društvo bibliotekarjev Maribor ob podpori Mariborske knjižnice

Kratek življenjepis: Mojca Gomboc je v Mariborski knjižnici zaposlena od leta 1988, od leta 1991 je vodja bibliobusa. Je aktivna članica Društva bibliotekarjev Maribor ter

članica Sekcije za potujoče knjižnice ZBDS od njene ustanovitve leta 1996. Nekaj let je bila podpredsednica Sekcije, zadnja dva mandata je članica njenega izvršnega odbora. Bila je med pobudniki in soustanovitelji Stepišnikovega sklada, od leta 2009 pa je predsednica upravnega odbora tega sklada.

Utemeljitev:

Mojca Gomboc je v času dela na bibliobusu v okoljih posameznih postajališč navezala odlične povezave z različnimi lokalnimi ustanovami, kot so šole, kulturna društva, aktivni kmečkih žena. Z vsemi temi sodeluje pri organizaciji skupnih dejavnosti, od ur pravljič za otroke pa do sodelovanja bibliobusa na različnih lokalnih prireditvah. K vsem aktivnostim zna neprisiljeno pritegniti sodelavce bibliobusa, tako da ekipa bibliobusa že leta prizadevno promovira poslanstvo celotne Mariborske knjižnice.

Za njeno strokovno delo na terenu je značilna velika povezanost z lokalnim okoljem in prebivalci v občinah, kjer ima bibliobus Mariborske knjižnice postajališča. S povezovanjem z različnimi ustanovami v posameznih okoljih razvija učinkovite in uporabnikom prijazne storitve, pri čemer vključuje tudi uporabnike same. Je avtorica projekta »Otroci pripovedujejo«, kjer v Jakobskem Dolu v sodelovanju z osnovno šolo organizira pravljjične ure tako, da pripovedujejo otroci sami. Posebno skrb posveča tudi starejšim prebivalcem, ki zaradi invalidnosti ali starosti ne morejo do postajališča bibliobusa. Z njimi ohranja stike in organizira dostavo gradiva do njihovih domov v času, ko je bibliobus na bližnjem postajališču.

Nagrajenka je sodobno tehnologijo razumela kot pomembno orodje pri vsakdanjem delu knjižničarja in tako je bil tudi po njeni zaslugi mariborski bibliobus med prvimi, ki je uvedel avtomatizirano izposajo in prvi, na katerem je bilo leta 1997 omogočeno avtomatsko usklajevanje podatkov s centralnim strežnikom. Leta 2001 je bibliobus Mariborske knjižnice sodeloval na srečanju evropskih potujočih knjižnic v Tilburgu na Nizozemskem, kjer je prejel prvo nagrado in naziv Bibliobus leta 2001.

Sodeluje pri organizaciji bienalnih posvetovanj in festivala bibliobusov v različnih slovenskih krajih. Zadnjih deset let sodeluje tudi pri izmenjavi znanj in izkušenj s hrvaškimi kolegi iz Koprivnice, Bjelovara in drugimi.

Reprezentativne bibliografske enote:

Podlesnik, L., Cesar, B. in Gomboc, M. (2007). Ljudmila Podlesnik je prva voznica bibliobusa v Sloveniji. *Potujoče novice*, 2 (4), 4.

Janja Turk

Predlagatelj: Osrednja humanistična knjižnica Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani
Kratek življenjepis: Janja Turk je univerzitetna diplomirana geografinja in sociologinja. 33 delovnih let je preživela v knjižnici Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, najprej kot bibliotekarka, od leta 1989 pa je knjižnico tudi vodila. Za svoje delo v geografski knjižnici na področju geografije je leta 1999 prejela priznanje Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in leta 1997 bronasto, leta 2002 pa srebrno plaketo Zveze geografskih društev Slovenije. Poleg aktivnosti v knjižnični dejavnosti se je aktivno udeleževala v Zvezi geografskih društev Slovenije in Zvezi geografskih društev Jugoslavije, deluje pa tudi v alumni klubu slovenskih geografov.

Utemeljitev:

Janja Turk je izredno uspešno delovala na področju nabave gradiva v knjižnici Oddelka za geografijo Filozofske fakultete, ki je neke vrste matična knjižnica za geografijo v slovenskem prostoru. Kontinuirano je skrbela za zamenjavo gradiva z različnimi ustanovami, inštituti in posamezniki, ki so v zameno pošiljali dragoceno gradivo s področja geografije. Ob 80-letnici ustanovitve Oddelka za geografijo Filozofske fakultete je pripravila posebno razstavo. Vseskozi je namenjala posebno skrb popularizaciji geografske stroke v knjižnične in bibliografske namene.

Nagrajenka si je vseskozi prizadevala za ureditev statusa bibliotekarjev v visokošolskih knjižnicah, udeleževala se je strokovnih posvetovanj, seminarjev in kongresov ter tečajev, na katerih je dopolnjevala svoja znanja, ki jih je nato uspešno posredovala uporabnikom knjižnice in kolegom. Bila je uspešna mentorica številnih študentov bibliotekarstva na delovni praksi in novim zaposlenim v knjižnici.

V času delovanja na Filozofski fakulteti je aktivno sodelovala z zaposlenimi, predvsem s kolegi knjižničarji iz drugih oddelkov, si izmenjevala izkušnje in jim s svojim bogatim strokovnim znanjem pomagala pri pripravi različnih bibliografij ter razreševanju najrazličnejših problemov v zvezi z zbiranjem statističnih podatkov, obdelavo gradiva, pravilniki ipd. Bila je članica več delovnih skupin Osrednje humanistične knjižnice, posebej dragocen je njen prispevek v delu delovne skupine za statistiko, pravilnike in delovne načrte, ki jo je več let tudi vodila.

Posebno področje delovanja Janje Turk predstavljajo bibliografije, tako vidnejših geografov kot univerzitetnih učiteljev in sodelavcev. V monografskih in serijskih publikacijah je objavila številne pregledne bibliografije za Slovenijo in dežele nekdanje Jugoslavije, osebne bibliografije v revijah in spominskih zbornikih, posebej obsežni pa sta tudi dve bibliografiji strokovnih časopisov Geografski vestnik (za obdobje 1925–1995) in Geografski obzornik (1954–1985). Pripravila je tudi številne prikaze ob izidu različnih strokovnih revij s področja nekdanje Jugoslavije.

Reprezentativne bibliografske enote:

Turk, J. (1985). *Bibliografija v tujini objavljenih del članov Oddelka za geografijo = Bibliography of articles published abroad by the members of Department of Geography : 1945-1984*. Ljubljana: Oddelek za geografijo : Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.

Turk, J. (1985). *Bibliografija Geografskega obzornika I(1954)-XXXI(1984)*. Ljubljana: Geografsko društvo Slovenije.

Turk, J. (1993). Bibliodelavnica v knjižnici Oddelka za geografijo. *Geografija v šoli*, 3, 159-162.

Knez Račič, I., Miklič Cvek, L. in Turk, J. (2002). *Vsebinske predmetne oznake. Geografija*. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za geografijo.

Frelih, M., Knez Račič, I., Miklič Cvek, L. in Turk, J. (2009). Devetdeset let geografske knjižnice. *Dela*, (32), 159-162.